

עפ"ג 46995/01/19 - סא"ה נגד מדינת ישראל

בתי משפט

בית המשפט המחוזי ירושלים

עפ"ג 46995-01-19

13 יוני 2019

לפני כבוד השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל, ח' זנדברג

בעניין: סא"ה

המערער

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

פסק דין

השופטת ר' פרידמן-פלדמן:

ערעור על גזר דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום 11.12.2018 בת"פ 34085-04-18, לפיו נידון המערער למאסר בפועל למשך שבעה חודשים בניכוי ימי מעצרו ולמאסרים על תנאי בעבירות אלימות.

ההליכים בבית-משפט קמא

1. המערער הורשע, על פי הודאתו, בעבירה של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה ממש - עבירה לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין תשל"ז-1977.

להלן עובדות כתב האישום, כמפורט בגזר דינו של בית-משפט קמא:

המערער והמתלוננת נשואים, ובמועד הרלבנטי לאישום היו להם ארבעה ילדים. ביום 11.4.18 סמוך לשעה 16:00 התגלע ויכוח בין בני הזוג בנוגע לחשבון הפייסבוק של המתלוננת. תוך כדי וויכוח, התקדם המערער לעבר דלת היציאה כדי לעזוב את הבית ולאחר מכן חזר לכיוון המתלוננת. בהגיעו אל המתלוננת תקף אותה באמצעות ידיו, תקיפה נמרצת, לעיני ילדיהם הקטנים. אחת השכנות שמעה את הצעקות והרעש שבקע מהדירה, נכנסה לדירה והרגיעה את המערער עד שעזב את המקום. כתוצאה ממעשיו של המערער, נגרמו למתלוננת חבלות בפנים וסימנים כחולים מתחת לשתי העיניים, וכן כאבים, בגינם ניגשה המתלוננת למחרת לקבלת טיפול רפואי בבית חולים.

2. בבית-משפט קמא הוגש תסקיר שירות המבחן.

על פי האמור בתסקיר, המערער כבן 30, נשוי מזה שמונה שנים, ובעת עריכת התסקיר אב לחמישה ילדים בגילאים שנה עד שמונה שנים. טרם מעצרו למד קורס "חשמלאי מוסמך" ועבד כנהג אוטובוס בחברת "אגד", עבודה שהמשיך בה לאחר ששחרר ממעצר למעצר בית חלקי. המערער גדל בבית חנינה, והשלים 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה. בתסקיר התייחסות למשפחת המוצא של המערער.

המערער התחתן עם המתלוננת בהיותו בן 21 וכאשר הייתה בת 17. גם המתלוננת סיימה 12 שנות לימוד עם בגרות מלאה, והיא עקרת בית.

מפגישה של שירות המבחן עם המתלוננת, תיארה המתלוננת את הקשר עם המערער כקשר חיובי ואוהב ואת המערער כאדם רגוע ונעים הליכות, וצינה כי מדובר באירוע אלימות בודד במהלך נישואיהם. שירות המבחן התרשם כי המתלוננת מתקשה להתייחס ולשתף אודות מעשה העבירה, ומצמצמת מחומרתו, וכי היא נוטה להגן על המערער מחשש מהשלכות אפשריות של ענישה מחמירה. לדעת שירות המבחן, עמדת המתלוננת מעידה על חששה מפני המערער ועל תלותה בו.

לגבי המערער, צוין כי במסגרת הליך המעצר, הוא טופל במרכז למשפחה בבית חנינה והוא משולב בטיפול פרטני וקבוצתי. צוין כי המערער מתקשה לקחת אחריות על ביצוע העבירה, וכי תחילה התנגד לטיפול. כן צוין כי יש צורך לעבוד עם המערער בנושא עמדותיו החשדניות והקנאיות כלפי בת זוגו, שכלל הנראה עומדות, להערכת שירות המבחן, בבסיס ביצוע העבירה.

שירות המבחן התרשם מאדם נורמטיבי ושומר חוק, נעדר עבר פלילי, אך בעל עמדות שמרניות כלפי נשים וזוגיות, המשפיעות, ככל הנראה, על התנהגותו האלימה כלפי אשתו באירוע מושא תיק זה. צוין כי יחסיו הזוגיים מתאפיינים בהתנהגות רכושנית, ביחסי תלות באשתו ובקנאה, וכי למערער עמדות בעייתיות לפיהן התנגדותו לאלימות כלפי בת זוג אינה חד משמעית. שירות המבחן התרשם כי במצבים מסוימים עלול המערער לאבד שליטה ולבטא התנהגות תוקפנית ואלימה; וכי למערער נטייה להשליך אחריות על גורמים חיצוניים, כגון התנהגות אשתו ברשת החברתית.

לגבי ביטול ההרשעה, התלבט שירות המבחן, מחשש שהמערער יבטא את כעסו כלפי המתלוננת, אך נוכח עמדותיו של המערער וחומרת העבירה לא המליץ על ביטול ההרשעה.

נוכח מכלול הנתונים כמפורט לעיל, המליץ שירות המבחן על הטלת שירות לתועלת הציבור לצד עונשים מותנים.

גזר דינו של בית-משפט קמא

3. בטיעונים לעונש בית-משפט קמא, ביקשה המשיבה להעמיד את מתחם העונש ההולם על מאסר בפועל בין שישה לבין 18 חודשים, לצד מאסר על תנאי, וביקשה לגזור את עונשו של המערער בתחתית המתחם.

4. ב"כ המערער ביקש להטיל על המערער שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

5. בית משפט קמא דחה את בקשתו של המערער לביטול ההרשעה, וקבע בגזר דינו כי מתחם העונש ההולם נע

בין חודשים ספורים של מאסר בפועל, ועד 15 חודשים, לצד מאסר על תנאי ולעיתים פיצוי, וגזר עונשו של המערער כמפורט לעיל.

בקביעת העונש המתאים התייחס בית המשפט לכך שזו הרשעה ראשונה של המערער, ליציבות התעסוקתית של המערער, ולהודאתו של המערער. יחד עם זאת, לגבי ההודאה ציין בית המשפט כי המערער לא קיבל אחריות מלאה למעשיו, וכי מהתסקיר עולה שהמערער מחזיק בעמדות חשדניות וקנאיות כלפי המתלוננת; כי עמדותיו של המערער ביחס לאלימות כלפי המתלוננת אינן חד משמעיות, וקיים חשש שהמערער יחזור על מעשיו, ולפיכך, בקביעת העונש בתוך המתחם, יש לתת משקל לשיקולי הרתעה אישית והגנה על הציבור.

בית המשפט התייחס גם למסוכנות העולה מהפרת תנאי שחרור על ידי המערער - בהפרת צו הרחקה מן המתלוננת, אשר מצויה בחודש השלישי להריונה. בית המשפט סבר כי לא ניתן לקבל את המלצת שירות המבחן, שהינה המלצה שיקומית, הן בשל כך שהמערער הפר את החלטת בית המשפט, והן בשל כך שהמערער נמצא בשלב ראשוני ביותר בהליך הטיפול, שבראשיתו התקשה לשתף פעולה עם גורמי הטיפול, וכלל לא ברור האם טיפול זה יועיל.

לגבי מסוכנותו של המערער, ציין בית המשפט כי הסכנה הנשקפת ממנו היא בעיקר כלפי המתלוננת. צוין כי שירות המבחן התרשם מקיומה של תלות של המתלוננת במערער; כי המתלוננת תתקשה לעמוד איתן מולו ולהגן על עצמה מפני תוקפנות נוספת; וכי אם יורשע המערער, הוא יפנה כעס כלפי המתלוננת.

נוכח האמור לעיל, קבע בית-משפט קמא כי חרף קיומן של נסיבות מקלות, גובר משקלם של שיקולי ההרתעה האישית והגנה על הציבור. בית המשפט מצא כי יש לגזור על המערער עונש המצוי בחלקו האמצעי - נמוך של מתחם העונש ההולם, וגזר דינו של המערער כמפורט לעיל.

טיעוני ב"כ הצדדים בערעור

6. ב"כ המערער טענה כי בית-משפט קמא החמיר עם המערער באופן לא מידתי; וכי העונש שנגזר על המערער חורג באופן קיצוני ממתחם הענישה המקובל במקרים דומים, ואינו תואם את נסיבות המקרה ואת נסיבותיו האישיות של המערער.

לגבי הפרת תנאי השחרור ומפגש עם המתלוננת, על אף ההחלטה בדבר הרחקה ממנה, נטען כי המתלוננת הגיעה לבקר את המערער עם הקטינים מיוזמתה ולמען טובת הקטינים.

נטען כי אין הצדקה שלאחר שנים בהם ניהלו בני הזוג חיים תקינים, יביא אירוע בודד להרס המשפחה.

ב"כ המערער טוענת כי מתחם העונש שנקבע אינו תואם את הפסיקה המקובלת בעבירות דומות.

כן נטען כי המערער לקח אחריות מלאה למעשיו והוא מביע בושה וחרטה עמוקה. נטען כי ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע עבור המערער.

בנוסף מפנה ב"כ המערער להליך הטיפול שבו השתתף המערער - נטען כי המערער השתתף במספר קבוצות טיפול, הקפיד להגיע לכל המפגשים, ושתף פעולה עם גורמי הטיפול.

נטען עוד כי שליחתו של המערער למאסר מאחורי סורג ובריוח תביא לפיטוריו מעבודתו ב"אגד".

לטענת ב"כ המערער, מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין מאסר על תנאי וצו מבחן, לבין חודשיים עד שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

לפיכך ביקשה לקבל את הערעור ולגזור על המערער שירות לתועלת הציבור, ולחלופין מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות.

7. בדיון הוסיפה ב"כ המערער כי המערער לווה כספים והוא נדרש להחזיר את ההלוואה. כיום הוא משלם ממשכורתו מעבודתו ב"אגד", עבודה אותה יאלץ להפסיק אם יכנס לכלא.

כן נטען כי המערער והמתלוננת פנו באופן אישי ל"יעוץ זוגי", עברו טיפול באופן עצמאי ולמדו להתמודד בחיי נישואין תקינים.

נטען כי שליחתו של המערער לכלא תהרוס את התא המשפחתי.

לא הוגשו מסמכים לתמיכה בטענות החדשות שנטענו בדיון.

8. ב"כ המשיבה טען כי אין עילה להתערב בגזר דינו של בית-משפט קמא; וכי גזר הדין מעוגן היטב הן ברמת הענישה המקובלת והן בנסיבות העניין.

בטיעוניו התייחס לקושי של המערער לקבל אחריות למעשיו; להליך הטיפולי; להפרת תנאי השחרור בתקופת ניהול המשפט; ולפסיקה הנוהגת בעבירות דומות.

דיון והכרעה

9. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להתקבל.

ככלל, ערכאת הערעור איננה מתערבת בגזר דינה של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים. ענייננו הוא אחד המקרים המצדיקים התערבות.

10. לגבי מתחם העונש ההולם - לא מצאנו כי נפלה טעות במתחם שנקבע בבית-משפט קמא. עיון בפסיקה הנוהגת במקרים של אלימות בין בני זוג תוך גרימת חבלה, אליה הפנו ב"כ הצדדים, מלמד על טווח ענישה נרחב, היכול להתחיל ממספר חודשים מאסר לריצוי בעבודות שירות או מאסר של ממש, ולעיתים אף פחות מזה. מבחינה זו, מתחם העונש ההולם שקבע בית-משפט קמא - חודשי מאסר ספורים ועד חמישה עשר חודשי מאסר, תואם את הפסיקה, ומגלם את הערכים המוגנים, את נסיבות המקרה, ואת חומרת מעשיו של המערער, עת תקף את אשתו וגרם לה לחבלות.

11. יחד עם זאת, באשר לקביעת העונש בתוך המתחם, יש לתת משקל רב יותר לכך שמדובר בהרשעה ראשונה של המערער ולכך שהמערער הודה במיוחס לו. לפיכך, יש למקם את עונשו של המערער בתחתית מתחם הענישה, כפי שטענה המשיבה בבית-משפט קמא, ולהקל בתקופת המאסר שנגזרה עליו.

12. אשר על כן - אנו מקבלים את הערעור ומעמידים את תקופת המאסר בפועל שנגזרה על המערער על ארבעה חודשים, חלף שבעה חודשים שנגזרו עליו בבית-משפט קמא.

13. המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר בבית מעצר ניצן ביום 7.7.2019 עד לשעה 08:30.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים, לשירות המבחן ולשב"ס.

ניתן היום, י' סיוון תשע"ט, 13 יוני 2019, בהעדר הצדדים (על פי הסכמתם).

חיה זנדברג, שופטת

אלי אברבנאל,
שופט

רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת